

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:

Per year.....\$4.00
Per half year.....\$2.00

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

РІК XII. Ч. 149 (1512).

ВІТРОК, 16 ГРУДНЯ 1930.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, DECEMBER 16, 1930. No. 149 (1512). VOL. XII.

ВІЙСЬКО Й НАСЕЛЕННЯ ПОВСТАЛО ПРОТИ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ

Повстання розпочалося в місті Жака, коло французького кордону, й обіймає три провінції. — В північній Іспанії проголошено воєнний стан. — Цензура не допускає правдивих і докладних відомостей про розміри повстання.

МАДРИД, Іспанія, 12 грудня. — Майже рівночасно з широкими робітничими розрухами, які продовжилися через кілька тижнів, в Іспанії розпочалося сьогодні військове "революція".

Військове повстання започатковано в місті Жака, коло французького кордону, де 3,000 піхоти й артилерії відкрили вогонь на місто.

Коли вістка про це дійшла до військової влади в Мадриді, до Жаки вислано поїзд з військом для здавлення повстання.

Негайно наложено повну цензуру на всі радіо й телеграфічні депеші.

Про повстання війська приходять до Мадриду лише офіційні інформації й уряд абсолютно нічого не оповісти у цій справі.

МАДРИД, Іспанія, 13 грудня. — В північній Іспанії відбуло сьогодні повстання збройного цивільного населення та війська. В год. 2.30 по полудні розмір повстання не був докладно відомий, але положення є грізне.

Уряд уповноважив генерала Арагонського району в північній Іспанії проголосити воєнний стан на його території. Арагон обіймає три провінції в Піренейських горах.

Цей крок зроблено після втехи збройного повстання в уфортіфікованім місті Жака, на французькій кордоні, в північній Іспанії. Військо гарнізону в Жака захватило місто в свої руки. На місці повстання негайно вислано львівське військо.

КІЛЬКА ПРОВІДНИКІВ ПОВСТАННЯ БУДУТЬ РОЗСТРІЛЯНІ

МАДРИД, Іспанія, 13 грудня. — Прем'єр генерал Дамасо Беренгер, військовий диктатор Іспанії, вислав сьогодні військо й аеропланні до північно-західного кордону, щоб здавити повстання армії й цивільного населення проти його режиму.

Уряд хвалиться, що контролює ситуацію та що лише три львівські жовніри були вбиті.

Офіційне оповіщення каже, що в зав'язатім бою коло міста Аербе сьогодні ранком федеральне військо взяло 100 полонених і прогнало збунтований полк піхоти назад до міста Жака, де вчора розпочалося повстання.

Особі, близькі до уряду, заявили кореспондентів Юнайтед Прес, що рух є синдикалістичного характеру, бо військові провідники повстання були зв'язані з синдикалістами протягом останніх місяців.

ЛОНДОН, 13 грудня. — Депеша Експедиції Телеграфу з Мадриду каже, що кілька провідників еспанського повстання

Приватні повідомлення з Аербе, яких 25 миль на південь від Жаки, заявляють, що там прибуло 350 жовнірів і 1,000 цивільних, машеруючи з Жаки до Гусеки. Аербе лежить 18 миль від Гусеки, стратегічного міста в північній Іспанії.

Звідомлення кажуть, що львівське військо Гусеки отаборилося коло міста й очікує повстання.

Повстанний рух обмежений поки що до чотирьох міст: Гусека, Жака, Аербе й Канфранк. Усі вони лежать у північно-центральної Іспанії. Уважають, що він є частиною півнової загальної краєвої "революції".

Однак неможливо сказати, чи рух пошириться і перебере характер республіканської революції. Всестакі повідомлення з об'ятних повстанням околиць, приватні й офіційні, вказують на те, що положення є грізне для уряду. Помимо того вгадає, що повстання є передчасне.

Про серйозність повстання свідчить те, що в 2-ій годині по півночі кабінет відбув друге нагле засідання. Міністри конферували на спеціальній сесії майже цілий день учора.

Уряд видав довгий комунікат, в яким признає, що цивільні й жовніри брали участь у повстанні в Жака.

Комунікацію з Мадриду до об'ятого повстанням полосу перетяго. Цензура в цілій Іспанії не допускає правдивих і докладних вісток про повстання. Поліція всюди підприняла гарнізон в Жака захватило місто в свої руки. На місці повстання негайно вислано львівське військо.

ТОРГОВЛЯ АМЕРИКИ ЗМЕНШУЄТЬСЯ

ВАШИНГТОН, 9 грудня. — Останній звіт департаменту торгівлі виказує, що протягом перших десятих місяців 1930 року закордонна торгівля Заучених Держав зменшилася на більше як 2 мільярдів 194 мільйонів доларів. Одинокою країною, з якою торгівля збільшилася, був Рад. Союз.

Із 38 країн, яких торгівля із Заученими Державами є зареєстрована в департаменті торгівлі, Радянський Союз збільшив свої закупки з цієї країни. Експорт до СРСР за перших 10 місяців цього року збільшився з \$61,332,350 до \$96,228,727.

Поліція в Мус Джо розбила демонстрацію безробітних

ДЕВ'ЯТЬОХ ТОВАРИШІВ АРЕШТОВАНО; ПОЛІЦІЯ ТЯЖКО ПОБИЛА БЕЗРОБІТНИХ ПІДЧАС АРЕШТУВАННЯ

МУС ДЖО, Саск., 13 грудня. — Товариші Годсон, Тинпер, Форд і Ліна Заборська, яких арештовано вчора підчас демонстрації безробітних, зістали випущені за бейлом по 500 доларів за кожного. Пять інших товаришів далі сидять у в'язниці.

МУС ДЖО, Саск., 12 грудня. — Міська й кіна поліція розбила тут сьогодні в брутальний спосіб демонстрацію безробітних перед сінарською стацією та арештувала дев'ятьох товаришів, яких обвинувачує в "незаконнім зібранні". Сімох арештовано підчас биття демонстрації, а двох після мітингу. Поліція немилосердно била безробітних, які ставили опір і не хотіли дагтися арештувати. Демонстрація була влаштована помимо заборони її міської владою.

Арештовані оці товариші: Джек Годсон, організатор Ліги Комуністичної Молоді; Едвард Мек'Гінті, Джордж Форд, Волтер Тинпер, Г. Філіп'ой, Гері Еларус, Піт Семенов, Фред Бойд і та-ка Ліна Заборська. Мек'Гінті і Бойда арештовано після демонстрації. На кожного з них визначено бейл по 500 доларів готівкою.

(В телеграмі з Мус Джо до ріджайнської газети "Ді Лідер-

Пост", звідки перебираємо в часті що новинку, подано імя одного арештованого як Піт Симинок, що має бути правдоподібно Семенов.)

Молода товаришка ставила опір при арештуванні й відмовилася подати імя поліції, коли її привезено на поліційну стацію. Один з арештованих був ушкоджений в голову, коли ставив опір поліції.

Сьогоднішня демонстрація наступила після низки мітингів під відкритим небом і демонстрацій, які розпочалися з прибуттям до міста Джека Годсона, комуністичного організатора. Підчас останньої демонстрації вислано до міської ради делегацію, яка домагалася \$25 допомоги в готівці на тиждень для жонатих безробітних, з додатком по \$2 для кожної дитини, і \$16 на тиждень для саїтних безробітних.

Сьогодні міська рада заборонила всі далішні демонстрації і рішила не приймати більше делегації від безробітних. Всупереч цьому розпорядкові скликано сьогодні вечером мітинг перед сінарською стацією, який розпочався перед 8-ою годиною. Тов. Годсон заявив безробітним, що вони мають певне право відбувати мітинг і будуть старатися предложити резолюцію перед міську раду.

Вибрано делегацію, яка мала занести резолюцію до міської ради. Резолюція протестувала проти депортаційних кроків, які підпринято проти Едварда Мек'Гінті, члена організації безробітних. Коли делегація прибула до ситі голу, поліція не впустила її до середини. Делегація повернула на мітинг, де безробітні слухали комуністичного промовця.

Вневдовзі перед 9-ою годиною міська й манвет поліції напала на мітинг. Саме тоді промовляв до безробітних Джордж Форд. Два манвет поліції схопили тов. Годсона й відставили його на поліційну стацію. Два міські поліцаї взяли жінку (т-ку Заборську), яка завзято боролася, до друтого автомобіля й також відвезли на стацію. Піт Семенов, один з провідників безробітних, ставив завзятий опір поліції, як вона тягнула його до чекаючого автомобіля. Підчас цього поліція поранила його в голову так сильно, що треба було лікарської опіки, коли його остаточно відставлено на поліційну стацію.

Коли поліцаї вилупували й арештували провідників, решта поліції атакувала юрбу й розпочала бити безробітних. По деякмі часі поліція остаточно розбила демонстрацію.

УРЯД КУБИ ПРОГОЛОСИВ ВОЄННИЙ СТАН В ЦІЛІЙ РЕСПУБЛІЦІ

ГАВАНА, Куба, 12 грудня. — Президент Мачадо заісвч учора в цілій Кубі конституційні гарантії, стараючися здавити зростаюче невдоволення і студентські розрухи, що загрожують його режимові.

Це є рівнозначне з проголошенням воєнного стану і подібне до завіщення конституційних гарантії у Гавані й околиці, що закінчилося минулого місяця. Обидва ці розпорядки були затверджені конгресом після довгої дебати, але коли перший "декрет" об'ємувався до столиці і був у силі лише 20 днів, то теперішнє завіщення буде тревати 60 днів і буде відноситься до цілої країни.

Рівночасно студентські розрухи не лише продовжуються, але й збільшуються, і на вулицях чути стреляння, як поліція старається розбити демонстрації. Студентам прирекли

допомогу деякі бизнесмени й професіоналісти, що самі вийшли з національного університету.

ГВАНА, Куба, 12 грудня. — Двіста лікарів, які репрезентують Кубанську Медичну Федерацию, переголосували вчора вечером "застрайкувати", якщо уряд виконає свою погрозу й арештує професорів національного університету, які підтримують студентів у їхній боротьбі проти уряду.

Лікарі заявили, що не будуть відвідувати хорих аці вписувати рецент.

НАЛОЖЕНО ЦЕНЗУРУ НА ДЕПЕШІ З КУБИ.

НЮ ЙОРК, 12 грудня. — Всі американські каблеві компанії сповістиди, що уряд Куби наложив цензуру на всі депеші, що висилаються з тої країни.

ВБИТО СТУДЕНТА В РОЗРУХАХ НА КУБИ

ГАВАНА, Куба, 11 грудня. — Спорадичні студентські розрухи продовжуються в різних сторонах Куби. Підчас вчорашніх розрухів одну особу вбито й певне число поранено.

Фелікс Берез, 18 років, був убитий у Сагва ля Гранде, в провінції Санта Кляра, коли студенти хотіли відібрати від поліції 16 своїх товаришів, арештованих попередньої ночі, яких поліція відставляла на залізничний двірец, щоб відіслати їх до Гавани. Підчас сутички шістьох студентів поранено.

В Гавані студенти зводили з поліцією на залізничнім двірці, де вона відбирала іншних студентів, арештованих в середині країни протягом останніх пару днів.

РОБІТНИКИ В КЕЛГАРІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ДЕПОРТАЦІЇ БЕЗРОБІТНИХ

Резолюцію протесту вислано до міської ради в Келгарі, до албертійського прем'єра Бранніл, до федерального міністра імїграції Готрі і до прем'єра Бенета.

КЕЛГАРІ, Алта., 9 грудня. — В неділю, 7 грудня, відбулося тут у Вераеті театрі велике протестаційне віче проти депортації чужинецьких робітників, в яким взяло участь більше як 1,000 робітників і робітниць ріжних національностей. На вічу промовляли т.т. Брей і Солован. Головував т. Сермон.

Жонати безробітні в Келгарі дістають два дні роботи на тиждень, а нежонати 25 центів на обід і 25 центів на спання. Однак чужинецьких робітників, імїгрантів, під ріжними претекстами відсуюють і від цієї мізерної допомоги.

На вічу ухвалено односторонню резолюцію протесту проти пильованої депортації чужинецьких робітників, яку рішено вислати до міської ради в Келгарі, до албертійського

прем'єра Бранніл, до федерального міністра імїграції Готрі та до прем'єра Бенета.

В резолюції сказано, що цей масовий мітинг "сильно протестує проти акції мейора й міської ради, які підпринймають кроки для депортації робітників на тій підставі, що вони не мають праці і просять, щоб їм дали їсти".

Далі в резолюції сказано: "Ми домагаємося в імені робітників, щоб цей злочинний терор проти голодуючих робітників був негайно спиненний. Ці робітники бажать працювати, але не можуть дістати праці. Ми вважаємо цей крок хітримим вчинок проти тих робітників, що найменше можуть себе боронити і які відвезли до міської ради в Келгарі, до албертійського Робкор.

КИТАЙСЬКА ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА МІСТО ЦІНГШІ В ГУНАНІ

В Кантоні проголошено воєнний стан в наслідок комуністичних розрухів у північній частині провінції Квантун.

ГАНКОВ, Китай, 12 грудня. — Комуністичні війська облягають сьогодні місто Лічов у провінції Гунан. Вони вже заняли місто Цінгші, другий важний осередок у тій провінції.

В наслідок рейду на приміщення Компарті в Ганкові сподіються, що там буде арештовано багато більше комуністів.

КАНТОН, Китай, 12 грудня. — В Кантоні проголошено сьогодні воєнний стан в наслідок комуністичних розрухів у північній частині провінції Квантун і для "забезпечення" перед можливими розрухами в цім місті. Військо патрулює вулиці міста.

ПОРАНЕНО БЛИЗЬКО 50 ОСІБ В ПОЛІТИЧНИХ СУТИЧКАХ У НІМЕЧЧИНІ

БЕРЛІН, 8 грудня. — Підчас неділих політичних сутичок в Берліні й інших німецьких містах поранено близько 50 осіб.

У Бернау, коло Берліна, комуністи обкидали камінням похід фашистів, а потім звернули камінями на поліцію, яка вмишлася, щоб здавити розрухи. 20 поліцаїв і фашистів відставлено до шпиталю.

В наслідок поранення, якого зазнав підчас сутички між комуністами та фашистами. Десять осіб тяжко поранено в Гамельні, коло Гановеру, підчас сироби фашистів розбити республіканського товариства.

Дванадцять осіб поранено в ріжних сутичках у Берліні. Двадцять осіб тяжко поранено кулями в Бонні, в Над-В Дортмунді один фашист

СПИНЕНО ІМІГРАЦІЮ З ЄВРОПИ ДО БРАЗИЛІЇ В НАСЛІДОК БЕЗРОБІТТЯ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, Бразилія, 12 грудня. — На підставі нової урядової програми, що має на меті "розв'язати" проблему безробіття, імїграція з Європи до Бразилії буде заборонена на протяг 6 місяців.

Безробіття в Сао Паульо заісвчало консуляти Німецьчини, Польщі, Італії та Іспанії звернути увагу на скрутне положення своїх горожан і деякі імїгранти з тих країн дістають тимчасову допомогу від своїх консулятів. Інші стараються випростити в консулятив фонди на поворот домів.

ПАРИЖ, 3 грудня. — Комуністична газета "Іманіте" повідомляє, що в Атенас заісвчено на смерть комуністів Марковіца й Пануссеса. Подробити справи невідомі.

Багато малих підприємств, які не можуть відповісти вимогам нового кодексу праці, цілком закриваються.